

Valoració del sector porcí a Catalunya: primer semestre del 2021

Importància social, territorial i econòmica de les granges porcines catalanes

a. Granges porcines catalanes

Catalunya té **5.566 granges porcines** (SIR¹), d'aquestes, el **65%**² tenen en el **sector porcí la principal font d'ingressos de la finca agrària** (MAPA, juny 2020).

El **81% de les granges porcines catalanes estan ubicades en municipis rurals** (menys de 5.000 habitants) on hi viu el 10% de la població catalana i l'1% que es dedica l'agricultura, ramaderia o gestió de boscos.

Segons l'estudi *Tipificació i quantificació de l'ocupació real en la cadena de valor agroalimentària del porcí al Pla de l'Estany* (Agroterritori, 2012) l'activitat ramadera crea diversitat de feines i dona vitalitat econòmica a les empreses i als serveis auxiliars del territori. Segons aquest estudi, en el cas d'una **granja de porcí d'engreix, 1 ocupant directe dona feina a 7 ocupants indirectes** (veterinaris, cases pinsaires, cases de material i instal·lació, escorxadors, elaboradors..). Segons dades d'INTERPORC **el sector porcí convencional ofereix més del 40% dels treballadors en el medi rural** en l'àmbit estatal.

El sector porcí català suposa el 54,2% de la producció ramadera i el 33,17% de la Producció Final Agrària³ (PFA).

Les granges afavoreixen el manteniment de població en el món rural i en el cas del sector porcí, cal sumar-hi la importància de la indústria alimentària que s'ha desplegat al seu voltant.

¹ SIR: Sistema d'Informació Ramadera, no es té en compte explotacions en règim extensiu i semiintensiu, les explotacions d'autoconsum i les explotacions de petita capacitat. Actualitzat a 2/03/2021).

² 3.632 granges porcines catalanes OTE Porcí 2020 MAPA.

³ Dades bàsiques Agroalimentació Catalunya 2019, DARP.

b. Cens porcí a Catalunya i titularitat dels animals

En l'últim any s'observa una lleu tendència a l'alça en el cens porcí català, bàsicament en garrins i engreix, després de 3-4 anys d'estabilització. En altres territoris estatals aquest increment ha estat constant en els darrers anys. Entre Catalunya i l'Aragó sumen el 50% del cens porcí estatal.

	1995	2000	2005	2010	2015	2020*
Garrins	1.264.325	1.369.672	1.687.263	1.830.893	2.147.214	2.420.440
Porc engreix	3.220.462	3.925.601	3.925.900	4.329.764	4.915.774	5.027.860
Reproductors	481.407	578.153	561.390	557.858	636.756	623.741
TOTAL	4.978.753	5.885.385	6.199.540	6.722.697	7.699.744	8.072.041

Evolució del nombre d'animals porcíns a Catalunya segons tipologia enquestes DARP (novembre)

2020*: Estimació, dades no definitives

	Granges de mares (*)				Granges d'engreix			
	abril 2017	abril 2018	juny 2020	març 2021	abril 2017	abril 2018	juny 2020	març 2021
Lleida	421	406	386	381	2.187	2.200	2.199	2.219
Barcelona	382	363	332	321	965	965	964	977
Girona	120	116	107	103	591	587	575	577
Tarragona	74	68	64	64	286	281	274	274
Catalunya	997	953	889	869	4.029	4.033	4.012	4047

Evolució nombre granges per territori. DARP (exclou autoconsum)

*Inclou: granges de garrins, cicle tancat i producció mixta

En cinc anys el **nombre de granges de mares s'ha reduït un 12,8%, mentre que el nombre de granges d'engreix es manté estable. El sector tendeix a especialitzar-se i a estructurar-se al voltant de la integració. En aquest procés es perden granges de cicle tancat i/o producció mixta.**

La integració del sector ramader implica que la propietat dels animals i la direcció tècnica de la granja (i com a tal, decisions empresarials a nivell de sector) recau en l'empresa integradora i el granger es centra en la cura i benestar del bestiar. Amb aquesta fórmula s'ha desenvolupat el sector i, tot i que el ramader perd cert poder de decisió en determinades àrees, guanya en estabilitat dels seus ingressos i despeses i amb això dona la seguretat de poder continuar criant animals.

Els ramaders que treballen pel seu compte tenen com a referència dels seus ingressos el preu de la Llotja de Mercolleida, els ramaders integrats, reben un import establert amb l'empresa integradora per vetllar pels animals (no està relacionat amb el preu de llotja).

Segons dades del Departament d'Agricultura⁴, el 75% de les granges porcines treballa sota el règim d'integració i, segons orientació productiva, un 85% de les granges d'engreix estan integrades mentre que en les granges de mares el 40% treballa integrat. A Catalunya hi ha unes 200 figures d'empreses integradores; 5 d'elles tenen el 20% de la producció porcina catalana.

⁴ Departament d'Acció climàtica, Alimentació i Agenda Rural, SIR any 2020.

c. Obligacions del titular de la granja

El granger com a titular de la granja porcina, (sigui propietari o no dels animals) es fa càrrec de la gestió de la granja i treballa per reduir l'impacte mediambiental de la seva activitat i millorar la sanitat i benestar dels animals. A dia d'avui, les granges s'han d'adaptar al nou decret de fertilització (2019) i al Reial decret ordenació estatal (2020). En aquest sentit, com Unió de Pagesos demanem que les obligacions del Decret de fertilització s'ajustin estrictament a les obligacions europees per no perjudicar als ramaders catalans i que les obligacions que marquen totes dues normes puguin ser auxiliables.

Segons dades de INTERPORC el sector porcí ha reduït fins un 47% les emissions d'amoniac/kg de carn produïda, un 38% les d'òxid nitrós i un 14% les emissions de metà des del 2005 gràcies a una millor adaptació de les dietes segons necessitats de l'animal i a una millor gestió dels purins. I, durant els propers anys les emissions es continuaran reduint gràcies a la implantació de Millors tècniques disponibles (tècniques o procediments que han demostrat a escala real la seva eficàcia medioambiental en la reducció d'emissions contaminants i en el consum de recursos en condicions econòmiques i tècnicament viables) en aquelles granges de més de 1.000 porcs d'engreix (o, l'equivalent en altres orientacions productives).

La millora sanitària dels animals s'està aconseguint gràcies a millores estructurals i de maneig. El 2010 les granges porcines estatals van adaptar-se a la nova regulació en benestar animal (donant més espai als animals, modificant els engraellats dels terres, agrupant a les verres, en resum, millorant les condicions de benestar dels animals).

A la millora en benestar animal, es suma les noves exigències en mesures de bioseguretat que ja s'estan aplicant: a dia d'avui, només les granges amb tancat perimetral, teles pardaleres, equips desinfecció vehicles i vestuari tenen l'autorització de l'administració per entrar animals.

Aquestes millores estructurals, de maneig i medi ambientals impliquen un increment del cost de producció. Segons dades del Ministeri⁵ la mitjana de despeses en les granges de verres europees és un 9% superior a la mitjana internacional i pel que fa a l'engreix és un 5% superior a la mitjana la mitjana de despesa internacional (any referència 2017).

Els productors de porcí s'han adaptat i ho continuaran fent a les demandes del consumidor i la societat en general, per això cal que el consumidor triï el producte que vol consumir, que conegui on ha estat criat i en quines condicions i sigui coneixedor que la producció europea té els barems de qualitat més alts del món.

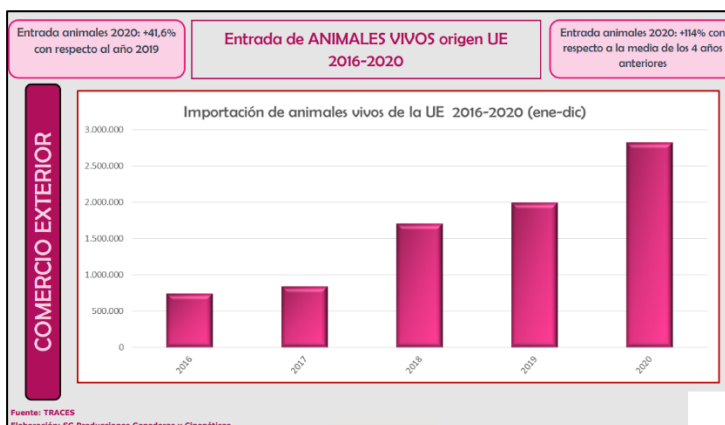
També cal conèixer l'impacte i els beneficis de les granges i grangers en el territori català, i la seva importància social i econòmica.

⁵ OTE Porcí 2020 MAPA.

Dades del sector porcí primer semestre any 2021

a) Importacions d'animals vius

La tendència a especialitzar-se afavoreix l'augment de les importacions d'animals vius d'origen intracomunitari per donar resposta als interessos de les empreses integradores i els grans escorxadors. Mentre els anys 2016-2017 el nombre d'animals importats rondava els 800.000 animals, el 2020 ha superat els 2.800.000.

Font: MAPA

I aquesta tendència s'ha accentuat durant el primer trimestre any 2021. Segons dades del Ministeri d'Agricultura, entre els mesos de gener a març 2021 van entrar un +33,5% animals més que durant el mateix període de l'any 2020 i un +76,7% respecte la mitjana dels últims 4 anys. La majoria procedents de Holanda, França, Portugal, Dinamarca i Bèlgica.

IMPORTACIONES DE ANIMALES VIVOS (TARIC: 0103)

PAÍSES DE ORIGEN	Enero-Abril 2020		Enero-Abril 2021		% Enero-Abril 2021/ Enero-Abril 2020	
	Miles de cabezas	Millones de euros	Miles de cabezas	Millones de euros	Miles de cabezas	Millones de euros
Países Bajos	376,2	32,1	563,2	32,5	49,7%	1,0%
Francia	112,3	19,6	120,2	12,3	7,1%	-37,0%
Portugal	131,8	19,6	81,2	13,7	-38,4%	-30,3%
Dinamarca	53,1	8,4	72,2	9,2	35,9%	9,0%
Bélgica	24,1	2,1	61,3	8,1	154,8%	278,9%
Total Mundo	752,6	87,6	976,6	83,0	29,8%	-5,2%

Fuente: Elaboración INTERPORC a partir de DATACOMEX

Font: INFORME SICE, INTERPORC

b) Sacrificis i exportacions

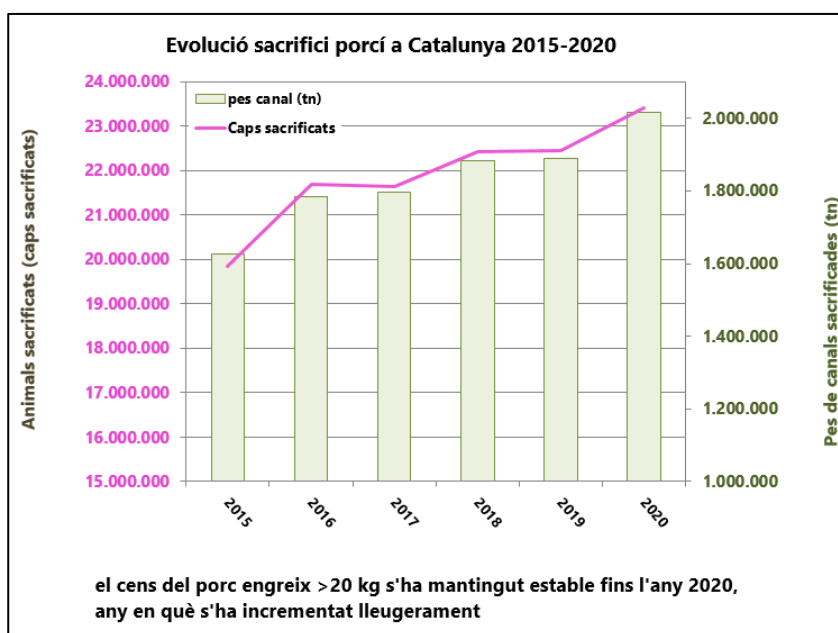
En l'àmbit de Catalunya, l'any 2020 ha suposat un increment anual del 5% en tones sacrificades als escorxadors (1,97 milions tn) i un augment del 15% en les exportacions (1,49 milions de tones, 75% de la Producció). I durant els primers mesos de l'any 2021 aquestes dades augmenten: 2,02 milions de tones a escorxador i la quota d'Exportacions es situa en 80% de la producció (1,63 milions de tones).

SIP consultors

Sacrifici als escorxadors

A Catalunya hi ha 42 escorxadors de porcí⁶ (15 escorxadors sacrifiquen el 75% dels animals i, en volum de sacrifici, el 90% es reparteix entre la Catalunya Central i Girona). Anualment, es sacrifiquen quasi 23,5 milions de porcs/any⁷, el 40,1% de la producció estatal.

A més, Catalunya compta amb més de 400 establiments d'elaboració de productes porcins i quasi 200 establiments de distribució de carn de porc fresca o congelada, que donen feina a 14.500 persones i generen un volum de negoci de 6.100 milions d'euros (dades 2013)⁸.

Font DARP, elaboració Unió de Pagesos

Cal remarcar que l'Aragó, en 5 anys ha passat de sacrificar el 9% al 18,5% de la producció estatal l'any 2020 i aquesta tendència a l'alça en el sacrifici sembla que continuarà en els proper anys. Després d'instal·lar-se l'escorxador de Litera Meat a Binéfar (Osca) amb una capacitat de sacrifici de 160.000 caps setmanals, el mateix grup Pini ha anunciat que inaugurarà un nou escorxador de mares a 10 km de l'escorxador actual (amb capacitat de sacrificar 1.500 animals/dia). També s'ha anunciat que el grup alemany Tönnies preveu instal·lar un escorxador a Calamocha (Terol) amb una capacitat de sacrifici de 10.000 animals/dia (2,4 milions/any).

L'entrada en funcionament de l'escorxador Litera Meat ha afavorit que es reduïssin els descomptes aplicats pels escorxadors en el preu de referència de la Llotja.

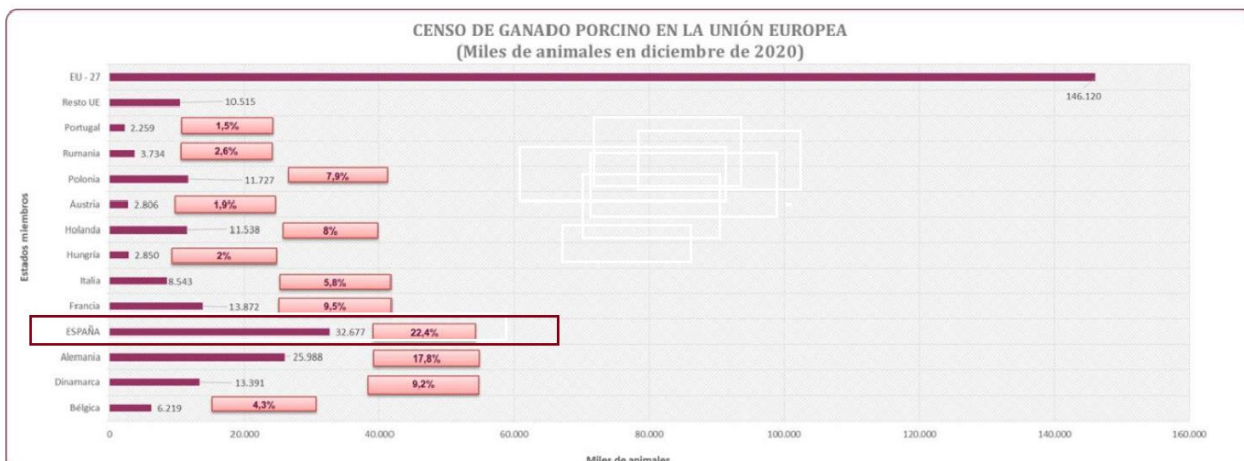
Exportacions

Espanya és el principal criador de porcs dins la UE (22,4%) i el segon estat europeu en producció de carn pel darrera d'Alemanya (21,8% vs 22,1%, respectivament). Les exportacions catalanes representen el 50% del total de les exportacions en el sector porcí.

⁶ Departament de Salut

⁷ Enquesta sacrifici ARCAA 2020.

⁸ Acció 10

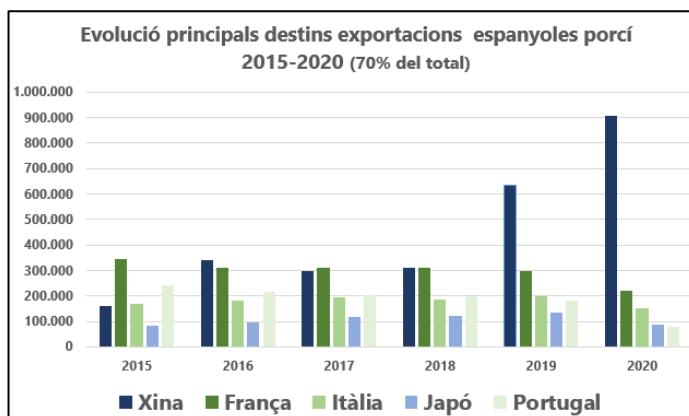

Font: El sector de la carne de cerdo en cifras, 2020.

Durant l'any 2020, Espanya s'ha consolidat com a principal exportador de carn i derivats de productes porcins a tercers països dins la UE.

Font: El sector de la carne de cerdo en cifras, 2020.

Font MAPA i INTERPORC, elaboració Unió de Pagesos

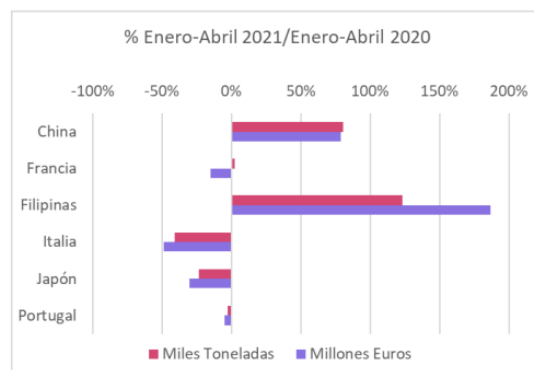
Les estimacions de futur del sector en l'àmbit mundial són incertes degut a la propagació de la PPA, les tensions internacionals, la recuperació de la matança a la Xina i l'evolució de la covid-19.

Durant el primer trimestre les exportacions han mantingut la tendència creixent dels darrers mesos, segons dades d'INTERPORC durant aquest període les exportacions a la Xina van suposar el 55,6% del total de les exportacions.

EXPORTACIONES ESPAÑOLAS DEL SECTOR PORCINO

TOTAL SECTOR PORCINO (Sin A. Vivos)	Enero-Abril 2020		Enero-Abril 2021		% Enero-Abril 2021/ Enero-Abril 2020	
	Miles Toneladas	Millones Euros	Miles Toneladas	Millones Euros	Miles Toneladas	Millones Euros
China	341,7	793,5	617,6	1.418,2	80,7%	78,7%
Francia	91,7	288,3	93,8	244,8	2,3%	-15,1%
Filipinas	24,3	31,7	54,2	91,0	123,1%	186,9%
Italia	74,2	173,2	44,1	88,7	-40,6%	-48,8%
Japón	47,0	198,9	36,1	139,2	-23,3%	-30,0%
Portugal	34,6	113,4	33,6	107,8	-2,8%	-4,9%
Total Mundo	887,4	2.423,6	1.110,2	2.782,6	25,1%	14,8%

Fuente: INTERPORC a partir de DATACOMEX (AEAT)

Font: INFORME SICE, INTERPORC

Però des de Setmana Santa s'observa un alentiment de les exportacions a la Xina que no s'ha pogut compensar amb el consum intern europeu .

c) Situació sanitària: la pesta porcina africana [PPA]

La Pesta porcina africana [PPA] és una malaltia vírica que afecta porcs i porcs senglars. No es transmet a les persones.

És preocupant l'evolució de la malaltia a l'Europa de l'Est i a l'Àsia, en concret, i la situació de Polònia amb brots de PPA en porcs senglars a prop de la frontera amb Alemanya i a Alemanya mateix (més de 1.000 brots en porc senglar).

La notícia positiva és la millora de la situació a Bèlgica: el novembre del 2020 la Comissió Europea va declarar Bèlgica lliure de la pesta porcina africana.

Més informació : [Situació PPA Ministeri Agricultura, Pesca i Alimentació](#) (27 maig 2021)

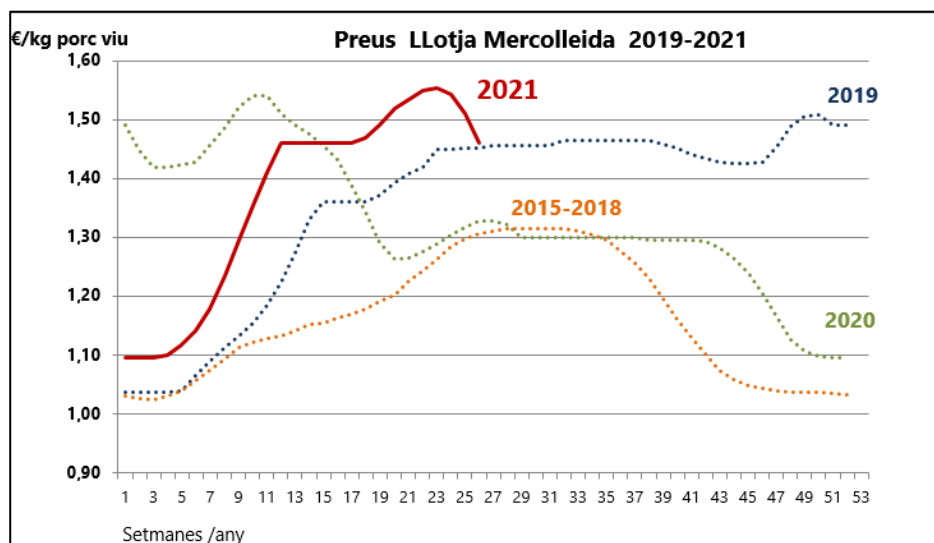
d) Preu Llotja Mercolleida

El preu mig de llotja Mercolleida 2019 i 2020 ha estat: 1,33 €/kg per porc viu. Però l'evolució i expectatives de mercat durant aquests dos anys ha estat ben diferent.

L'any 2021 va començar amb un preu de mercat⁹ (1,08 €/kg) proper al preu de cost (1,13 €/kg), però tots dos preus han augmentat fins a situar-se en els **1,47 €/kg preu mercat al mes de maig** i un preu de **cost de producció 1,19 €/kg**.

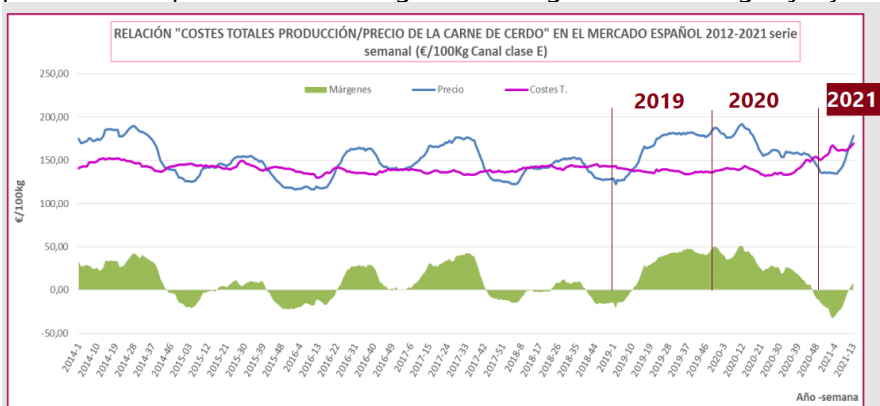
⁹ Tenint en compte els descomptes.

El preu màxim de Llotja var arribar a mitjan de juny i en les darreres setmanes el preu ha començat a disminuir com a conseqüència de l'alentiment de la Xina en la compra de canals.

Font: llotges DARP, elaboració Unió de Pagesos

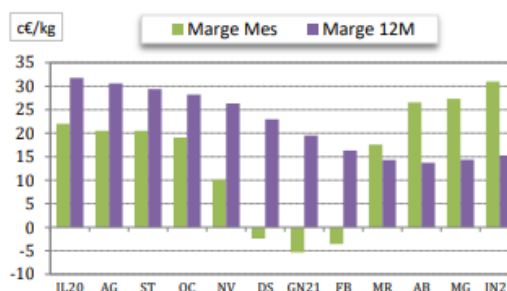
La mitjana de preu venda net durant els primers sis mesos és de 1,327 €/kg mentre que el cost de producció ha passat de 1,13 €/kg el mes de gener a 1,21€/kg el juny.

Font: fins a la setmana 13-2021 (MAPA)

Segons dades de SIPConsultors, el marge net dels primers mesos de l'any (gener-juny) ha estat: -5c€/kg, -4 c€/kg, +18 c€/kg, +27c€/kg, +27c€/kg, +31c€/kg respectivament; el cost de producció ha anat augmentant a mida que avança l'any (el gener estava en 113 c€/kg i el mes de juny es situa en està en 121 c€/kg).

SIP consultors, marge mensual i anual

Mensual		JL20	AG	ST	OC	NV	DS	GN21	FB	MR	AB	MG	JN21
Preu venda net	c€/Kg	129	128	128	127	120	109	108	112	133	144	147	152
Cost producció	c€/Kg	107	108	107	108	110	111	113	115	116	118	119	121
MARGE	c€/Kg	22	21	21	19	10	-2	-5	-4	18	27	27	31
<hr/>													
Preu Pinso global	€/t	273	274	274	277	283	287	295	303	305	313	319	326
Evoluc. Preus P.M.		2%	0%	5%	10%	5%	-1%	11%	-1%	-1%	2%	4%	-3%
Sacrif. escorxador	mt	169	153	166	181	190	175	171	164	180			
Export	mt	135	125	127	146	160	149	140	141	145	131		
<hr/>													
Interanual		JL20	AG	ST	OC	NV	DS	GN21	FB	MR	AB	MG	JN21
Preu venda net	c€/Kg	139	138	137	136	134	131	128	126	124	124	126	128
Cost producció	c€/Kg	108	108	108	108	108	108	109	109	110	111	112	113
MARGE	c€/Kg	32	31	29	28	26	23	20	16	14	14	14	15
<hr/>													
Preu Pinso global	€/t	274	274	274	274	276	277	279	281	283	286	290	294
Evoluc. Preus P.M.	%	-1%	0%	0%	2%	4%	5%	7%	9%	10%	12%	15%	18%
Sacrif. escorxador	mt	1.945	1.959	1.974	1.976	1.997	2.017	2.010	2.016	2.025			
Export	mt	1.444	1.459	1.480	1.493	1.523	1.569	1.592	1.613	1.632	1.647		
<hr/>													
<i>c€/kg: cèntims d'euro per kg (viu)</i>							<i>mt: milers de tones</i>						
<i>€/t: euros per tona</i>							<i>12M: interanual</i>						

Unió de Pagesos de Catalunya
Lleida 7 de juliol del 2021